

Topkapı Nüshası

Topkapı Sarayı Nüshası ile ilgili çalışmalar devam etmekte olup yakında burada yayınlanacaktır.

Topkapı Sarayı Nüshası Takdim Yazısı

IRCICA, İslâm medeniyetini tarihteki ve günümüzdeki gelişmesi içinde iyi ve doğru bir şekilde anlatmak ve tanıtmak amacıyla çalışmaktadır. IRCICA'nın benimsediği başlıca hedeflerden biri, İslâm medeniyetinin temel kaynaklarını oluşturan eserler üzerindeki araştırmaları ilerletmek, yayınlar ve diğer ilmî çalışmalar yoluyla bunların tüm insanlığın bilgisine ve istifadesine sunulmasına katkıda bulunmaktır. Elinizdeki çalışma, IRCICA'nın 1980'de kuruluşundan beri bu amaçla yaptığı hizmetler zincirine yeni bir altın halka ekliyor: İslâm dininin temel direği, Hz. Muhammed'in peygamberlik vesikası, inananların hidayet rehberi ve insanlığı doğru yola iletmek üzere gönderilmiş, lafzı ve mânâsıyla eşsiz bir mucize olan kâinat kitabı Kur'an-ı Kerîm'in Topkapı Sarayı Müzesi'ndeki Hz. Osman Mushafı adıyla bilinen nüshasının edisyon kritikli tıpkıbasımını sunuyoruz.

Bu Mushaf'ın ilmî tahkikini ve yayına hazırlanmasını Türkiye'nin yetiştirdiği önde gelen Kur'an ilimleri uzmanlarından, eski Diyanet İşleri Başkanlarından, Milletvekili Sayın Dr. Tayyar Altıkulaç gerçekleştirmiştir. Kendilerinin engin bilgileri ve tecrübeleriyle en mükemmel metodla yaptıkları incelemenin semeresi olan bu yayın, eminiz ki ilgili akademik çevrelerde ilgi uyandıracak ve bu sahadaki araştırmalara önemli bir katkı sağlayacaktır.

IRCICA'nın İslâm'ın temel kaynaklarıyla ilgili çalışmaları çerçevesinde "Kur'an-ı Kerîm çalışmaları" öncelikli bir yer almıştır. İlk projemiz "Kur'an-ı Kerîm'in mânâsının tercümelerinin bibliyografyaları" konusunda olmuştur. Bu konuda *World Bibliography of Translations of the Meanings of the Holy Quran: Printed Translations 1515-1980* (Kur'an-ı Kerîm'in mânâlarının tercümeleleri dünya bibliyografyası: basılı tercümeleler 1515-1980) adlı kapsamlı bibliyografyamız 1986 yılında yayımlanmıştır. Bu kitabın genişletilmiş bir edisyonu yayına hazırlanmaktadır. Elyazması halindeki tercümelelele ilgili olarak, en fazla sayıdaki tercümelelerin bulunduğu Farsça, Urduca ve Türkçe dışındaki elli sekiz dilde yazılmış tercümeleleri kapsayan *World Bibliography of Translations of the Holy Quran in Manuscript Form* (Kur'an-ı Kerîm'in elyazması tercümeleleri dünya bibliyografyası) adlı bibliyografya 2000 yılında neşredilmiştir. Urduca yazmaları konu alan bibliyografya da yakın bir zamanda yayımlanacaktır. Türkçe ve Farsça elyazması tercümelelele konusunda araştırmalarımız devam etmektedir. IRCICA'nın düzenlediği ilk milletlerarası toplantılardan biri de, 1986 yılında İstanbul'da düzenlenen "Kur'an-ı Kerîm'in Tercümesi" konulu sempozyumdur.

Aynı çerçevede, iki ayrı tarihî mushafın basımı da IRCICA tarafından gerçekleştirilmiştir. Bunlardan ilki, Saraybosna'da Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesi'nde muhafaza edilen, 582/1186'da

Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey adına yazılmış ve *Fazıl Paşa Mushafı* adı ile bilinen mushafın düzeltilmiş tıpkıbasımıdır. Diğeri ise, İslâm coğrafyasında ilk basılan mushaf olma özelliğini taşıyan, Tataristan, Kazan'da 1803'de basılmış mushafın, yine düzeltmeden sonra 2005'te yapılan tıpkıbasımıdır.

İslâm medeniyetinin kaynaklarının kıymetli bir tarihî belgesi ve mirası olarak kabul ettiğimiz Hz. Osman Mushafı'nın Topkapı Sarayı Müzesi nüshası yayın yoluyla kültür dünyasına takdimi vesilesiyle IRCICA, önemli bir görevi yerine getirmenin bahtiyarlığını yaşamaktadır. Söz konusu eser, halen Topkapı Sarayı Müzesi'nde H.S. 44/32 numarada kayıtlı "Hz. Osman Mushafı" veya "Topkapı Mushafı" olarak bilinen eserdir ve bildiğimiz kadarıyla günümüze ulaşan en eski mushaf-ı şeriflerdendir.

Sayın Dr. Altıkulaç Mushaf tarihini ve bu eserin yayına hazırlanışında takip ettiği metodu, her bilgi derecesindeki okuyucuyu tatmin edecek şekilde açıklamıştır. Kendilerinin mushaf kitabeti, Kur'an-ı Kerîm kıraati başta olmak üzere konuyu değişik açılardan ele alan çok değerli incelemeleri ileriki sayfalarda okuyucuya sunulmuştur.

Şüphesiz Topkapı Mushafı'nın diğer eski mushaf nüshaları arasında özel ve önemli bir yeri vardır. Sadece iki varak eksiğiyle (23 âyet-i Kerîme) bu nüsha, tarihî Mushaflar arasında tamamen en yakın durumdadır. Sayın Altıkulaç'ın incelemesinde detayları ve örnekleriyle belirtildiği üzere bu nüshada yer yer, zamanın tesiriyle okunması iyice zorlaşmış bölümler de bulunmaktadır. Bunlar da dikkat, ihtimam ve şüphesiz büyük bir sabırla çeşitli karineler ve emarelerden faydalanılarak okunabilmiş ve ilk yazılışa uygun olarak metin tesis edilmiştir.

Bu önemli çalışmanın IRCICA yayınları arasında yer alması bizlere büyük memnuniyet vermiştir. Bu vesileyle, Sayın Dr. Tayyar Altıkulaç'a en derin şükranlarımı ifade etmek isterim. Eserin yayımı için izin veren T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Topkapı Sarayı Müzesi Müdürlüğü'ne bu önemli eserin ortaya çıkmasını sağlayan destekleri için teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca, Topkapı Sarayı Hz. Osman Mushafı'nın baskı masraflarını karşılayan, Birleşik Arap Emirlikleri Yüksek Konseyi Üyesi ve Şarja Emiri, hayır ehli Şeyh Dr. Sultan bin Muhammed el-Kâsımî'ye şükranlarımı ifade etmek isterim. Bu meyanda merkezimizin ilk yıllarında Hz. *Osman Mushafı*'nı yayımlamayı da bir hedef olarak benimseyen ve yıllar sonra, Sayın Altıkulaç'ın bu Mushaf'ı yayına hazırladığını gördüğümüzde, bunun bir IRCICA yayımı olarak basılması için, yukarıda belirtilen malî desteğin elde edilmesini sağlayan, İslâm Konferansı Teşkilatı Genel Sekreteri Sayın Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu'na da en derin şükranlarımı sunarım.

Kaynak: Bu metin, "Hz. Osman'a İzâfe Mushaf-ı Şerif (Topkapı Sarayı Müzesi Nüshası)" adlı esere IRCICA Genel Direktörü Dr. Halit Eren tarafından yazılmış Sunuş yazısıdır.